

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Ζ

1.

- 1 [Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα ἐπεὶ Κῦρος ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πορείᾳ μέχρι εἰς τὸν Πόντον ἀφίκοντο, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου περὶ ἑξίοντες καὶ ἐκπλέοντες ἐποιοῦν μέχρι ἕξω τοῦ στόματος ἐγένοντο ἐν Χρυσοπόλει τῆς Ἀσίας, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.]
- 2 Ἐκ τούτου δὲ Φαρνάβαζος φοβούμενος τὸ στράτευμα μὴ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ χώραν στρατεύηται, πέμψας πρὸς Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον — ὁ δ' ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὢν —, ἐδεῖτο διαβιβάσαι τὸ στράτευμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνεῖτο
- 3 πάντα ποιήσῃν αὐτῷ ὅσα δεῖοι. Καὶ ὁ Ἀναξίβιος μετεπέμψατο τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς εἰς Βυζάντιον, καὶ ὑπισχνεῖτο, εἰ διαβαίεν, μισθοφορὰν ἔσεσθαι τοῖς
- 4 στρατιώταις. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ἔφασαν βουλευσάμενοι ἀπαγγελεῖν, Ξενοφῶν δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἀπαλλάξοιτο ἡδὴ ἀπὸ τῆς στρατιᾶς καὶ βούλοιο ἀποπλεῖν. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἐκέλευσεν αὐτὸν συνδιαβάνα ἔπειτα οὕτως

*Pharnabazus
verzoekt Anaxibius
het Griekse leger
over de Bosporus te
zetten.
Anaxibius ontbiedt
de Griekse strate-
gen.*

-
1. ἕξω τοῦ στόματος: lett. 'voorbij de monding'; met het στόμα τοῦ Πόντου wordt de Bosporus bedoeld. — ἐν Χρυσοπόλει τῆς Ἀσίας: Chrysopolis ligt pal tegenover Byzantium aan de Bosporus.
2. Φαρνάβαζος: Pharnabazus is satraap van Phrygië en had uit dien hoofde belang bij het vertrek uit en het niet weer terugkeren in Azië van de tienduizend. — μὴ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ χώραν στρατεύηται: een conjunctivus in een finale bijzin, terwijl in de hoofdzin een historische tijd staat, komt bij de historici vrij vaak voor, vlg. K-G 392 met name "in objectivierender Darstellungsweise". — ὁ δ' ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὢν: uiteraard was Anaxibius niet 'toevallig' in Byzantium. Het Engelse 'happened to be' is hier veel adequater dan ons 'was toevallig'.
3. μισθοφορὰν: 'soldij', misschien hier eerder 'mogelijkheid om soldij te verkrijgen'. 4. ἔφασαν βουλευσάμενοι ἀπαγγελεῖν: 'zij zeiden dat zij hun standpunt zouden mededelen nadat zij daarover beraad hadden gehouden'. ἀπαλλάξοιτο: optat. futuri in afhankelijkje objectszin.
-

ἀπαλλάττεσθαι. Ἔφη οὖν ταῦτα ποιήσειν.

- 5 Σεύθης δὲ ὁ Θυράξ πέμπει Μηδοσάδην καὶ κελεύει
Ξενοφῶντα συμπροδυμῆσθαι ὅπως διαβῆ τὸ στρατεύμα,
καὶ ἔφη αὐτῷ ταῦτα συμπροδυμηθέντι ὅτι οὐ
6 μεταμελήσει. Ὁ δ' εἶπεν· «Ἄλλὰ τὸ μὲν στρατεύμα
διαβήσεται· τούτου ἔνεκα μηδὲν τελείτω μήτε ἐμοὶ μήτε
ἄλλω μηδενί· ἐπειδὴν δὲ διαβῆ, ἐγὼ μὲν ἀπαλλάξομαι,
πρὸς δὲ τοὺς διαμένοντας καὶ ἐπικαιρίους ὄντας προσφε-
ρέσθω ὡς ἂν αὐτῷ δοκῆ ἀσφαλές.»
- 7 Ἐκ τούτου διαβαίνουσι πάντες εἰς τὸ Βυζάντιον οἱ
στρατιῶται. Καὶ μισθὸν μὲν οὐκ ἐδίδου ὁ Ἀναξίβιος,
ἐκήρυξε δὲ λαβόντας τὰ ὄπλα καὶ τὰ σκεύη τοὺς
στρατιώτας ἐξίεναι, ὡς ἀποπέμψων τε ἅμα καὶ ἀριθμὸν
ποιήσων. Ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο, ὅτι οὐκ εἶχον
ἀργύριον ἐπισιτίζεσθαι εἰς τὴν πορείαν, καὶ ὀκνηρῶς
8 συνεσκευάζοντο. Καὶ ὁ Ξενοφῶν Κλεάνδρω τῷ ἀρμοστῆ
ξένος γεγεννημένος προσελθὼν ἠσπάζετο αὐτὸν ὡς
ἀποπλευσούμενος ἦδη. Ὁ δὲ αὐτῷ λέγει· «Μὴ ποιήσης
ταῦτα· εἰ δὲ μή,» ἔφη, «αἰτίαν ἔξεις, ἐπεὶ καὶ νῦν τινὲς ἦδη
9 σὲ αἰτιῶνται ὅτι οὐ ταχὺ ἐξέρπει τὸ στρατεύμα.» Ὁ δ'
εἶπεν· «Ἄλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμὶ τούτου, οἱ δὲ
στρατιῶται αὐτοὶ ἐπισιτισμοῦ δεόμενοι διὰ τοῦτο ἀδυμοῦσι

De Thracische koning Seuthes doet Xenophon een voorstel.

De Grieken steken over naar Byzantium. Ze krijgen echter het verzoek de stad weer te verlaten.

Xenophon wil naar huis.

5. *συμπροδυμῆσθαι*: 'zijn best doen voor iets', 'zijn medewerking verlevén aan iets'. 6. *τελείτω*: 'hij moet betalen' (sc. Seuthes). — *τοὺς διαμένοντας καὶ ἐπικαιρίους*: 'degenen die (bij het leger) blijven en (daar) een leidende functie hebben'. — *προσφερέσθω*: *προσφέρεισθαι πρὸς τινα* - 'zich tot iemand wenden', 'contact met iem. opnemen'. — *ἀσφαλές*: hier misschien eerder 'verstandig' dan 'veilig'. 7. *ἐξίεναι*: sc. *ἐκ τῆς πόλεως*. *ἤχθοντο*: imperf. 'waren ontstemd'. — *ἐπισιτίζεσθαι εἰς τὴν πορείαν*: 'voedsel inkopen voor de reis'. 8. *Κλεάνδρω τῷ ἀρμοστῆ ξένος γεγεννημένος*: 'Cl., de stadhouder, met wie hij bevriend was geraakt'. *ἠσπάζετο αὐτὸν*: 'nam afscheid van hem'. — *εἰ δὲ μή*: 'als je dat doet' of 'als je niet doet wat ik je vraag'. — *ἐξέρπει*: lett. 'naar buiten kruipt', vert. 'de stad verlaat'. 9. *ἐπισιτισμοῦ δεόμενοι*: 'uit gebrek aan bevoorradening'.

- 10 πρὸς τὴν ἔξοδον.» «Ἄλλ' ὅμως,» ἔφη, «ἐγὼ σοι συμβουλευῶ ἐξελθεῖν μὲν ὡς πορευσόμενον, ἐπειδὰν δ' ἔξω γένηται τὸ στράτευμα, τότε ἀπαλλάττεσθαι.» «Ταῦτα τοίνυν,» ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «ἐλθόντες πρὸς Ἀναξίβιον διαπραξόμεθα.»
- 11 Οὕτως ἐλθόντες ἔλεγον ταῦτα. Ὁ δὲ ἐκέλευεν οὕτω ποιεῖν καὶ ἐξίεναι τὴν ταχίστην συσκευασαμένους, καὶ προσανείπεν, ὅς ἂν μὴ παρῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν, ὅτι αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται.
- 12 Ἐντεῦθεν ἐξῆσαν οἱ τε στρατηγοὶ πρῶτοι καὶ οἱ ἄλλοι. *Het leger verlaat Byzantium.* Καὶ ἄρθην πάντες πλὴν ὀλίγων ἔξω ἦσαν, καὶ Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας ὡς ὁπότε ἔξω γένοιτο πάντες
- 13 συγκλείσων τὰς πύλας καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλῳν. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς λοχαγούς ἔλεγεν· «Τὰ μὲν ἐπιτήδεια,» ἔφη, «λαμβάνετε ἐκ τῶν Θρακίων κωμῶν· εἰσὶ δὲ αὐτόθι πολλαὶ κριθαὶ καὶ πυροὶ καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια· λαβόντες δὲ πορεύεσθε εἰς
- 14 Χερρόνησον, ἐκεῖ δὲ Κυνίσκος ὑμῖν μισθοδοτήσει.» Ἐπακούσαντες δὲ τινες τῶν στρατιωτῶν ταῦτα, ἧ καὶ τῶν λοχαγῶν τισ, διαγγέλλει εἰς τὸ στράτευμα. Καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ ἐπυνθάνοντο περὶ τοῦ Σεύθου πότερα πολέμιος εἴη ἢ φίλος, καὶ πότερα διὰ τοῦ ἱεροῦ ὄρους δεῖο πορεύεσθαι ἢ κύκλῳ διὰ μέσης τῆς Θράκης.
- 15 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα διελέγοντο οἱ στρατιῶται ἀναρπάσαντες *De Grieken dringen de stad weer met geweld binnen.* τὰ ὄπλα θέουσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας, ὡς πάλιν εἰς τὸ τεῖχος εἰσιόντες. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ὡς εἶδον προσθέντας τοὺς ὀπλίτας, συγκλείουσι τὰς πύλας καὶ τὸν
- 16 μοχλὸν ἐμβάλλουσιν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔκοπτον τὰς πύλας

10. ἔξοδον: sc. ἐκ τῆς πόλεως. 12. ἄρθην πάντες: 'allen zonder uitzondering'. — Ἐτεόνικος: Eteonicus (let op de klemtoon); Spartaanse officier in Byzantium. Speelt verder geen rol. — τὸν μοχλόν: 'de sluitboom'. 13. Κυνίσκος: Cyniscus, Spartaanse harmost en veldheer (tegen de Thraciërs) op de Chersonesus. 14. διαγγέλλει: het gezegde congrueert hier met het laatstgenoemde subject.

- καὶ ἔλεγον ὅτι ἀδικώτατα πάσχοιεν ἐκβαλλόμενοι εἰς τοὺς πολεμίους· κατασχίσειν τε τὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ
- 17 ἐκόντες ἀνοίξουσιν. Ἄλλοι δὲ ἔθεον ἐπὶ θάλατταν καὶ παρὰ τὴν χηλὴν τοῦ τείχους ὑπερβαίνουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἄλλοι δὲ οἱ ἐτύγγανον ἔνδον ὄντες τῶν στρατιωτῶν, ὡς ὀρῶσι τὰ ἐπὶ ταῖς πύλαις πράγματα, διακόπτοντες ταῖς ἀξίταις τὰ κλειῖθρα ἀναπετανύουσι τὰς πύλας, οἱ δ' εἰσπίπτουσιν.
- 18 Ὁ δὲ Ξενοφῶν ὡς εἶδε τὰ γιγνόμενα, δεισας μὴ ἐφ' ἀρπαγὴν τράποιτο τὸ στράτευμα καὶ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο τῇ πόλει καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς στρατιώταις, ἔδει καὶ
- 19 συνεισπίπτει εἴσω τῶν πυλῶν σὺν τῷ ὄχλῳ. Οἱ δὲ Βυζάντιοι ὡς εἶδον τὸ στράτευμα βίᾳ εἰσπῖπτον, φεύγουσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ οἴκαδε, ὅσοι δὲ ἔνδον ἐτύγγανον ὄντες, ἔξω, οἱ δὲ καθεῖλον τὰς τριήρεις, ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σφύζοντο, πάντες δὲ ὦροντο ἀπο-
- 20 λωλέναι, ὡς ἐαλωκυίας τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος εἰς τὴν ἄκραν ἀποφεύγει. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος καταδραμῶν ἐπὶ θάλατταν ἐν ἀλιευτικῷ πλοίῳ περιέπλει εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εὐθὺς μεταπέμπεται ἐκ Καλχηθόνος φρουρούς· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐδόκουν εἶναι οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει σχεῖν τοὺς ἄνδρας.
- 21 Οἱ δὲ στρατιῶται ὡς εἶδον Ξενοφῶντα, προσπίπτουσι πολλοὶ αὐτῷ καὶ λέγουσι· «Νῦν σοι ἔξεστιν, ὦ Ξενοφῶν, ἀνδρὶ γενέσθαι. ἔχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις, ἔχεις χρήματα, ἔχεις ἄνδρας τοσοῦτους. Νῦν ἂν, εἰ βούλοιο, σὺ
- 22 τε ἡμᾶς ὀνήσαιοι καὶ ἡμεῖς σὲ μέγαν ποιήσαιμεν.» Ὁ δ'

Paniekstemming onder de Byzantijnen.

Anaxibius vlucht.

Dankzij het optreden van Xenophon wordt de stad niet geplunderd.

16. ἀδικώτατα πάσχοιεν: 'zeer onrechtvaardig behandeld werden'. ἐκβαλλόμενοι εἰς τοὺς πολεμίους: 'verbannen wordende naar vijandelijk gebied'. 17. παρὰ τὴν χηλὴν τοῦ τείχους: 'via de kade die (onder) langs de muur liep. — ἄλλοι δὲ οἱ ἐτύγγανον ἔνδον ὄντες: in § 12 is al gemeld dat er nog enkele soldaten in de stad waren. — ταῖς ἀξίταις: 'met hun bijlen'; het lidwoord suggereert dat een bijl onderdeel was van hun PSU. τὰ κλειῖθρα: 'de grendels'. 20. σχεῖν: infinit. afh. van ἱκανοί. — σχεῖν τοὺς ἄνδρας: 'om de soldaten van het huurlingenleger tegen te houden'. 21. προσπίπτουσι: 'vielen hem te voet' (Mehler), misschien liever 'stormden op hem af'.

- ἀπεκρίνατο· «Ἄλλ' εὖ γε λέγετε καὶ ποιήσω ταῦτα· εἰ δὲ
 τούτων ἐπιθυμεῖτε, θέσθε τὰ ὄπλα ἐν τάξει ὡς τάχιστα·
 βουλόμενος αὐτοὺς κατηρεμίσαι.» καὶ αὐτὸς τε παρηγγύα
 ταῦτα καὶ τοὺς ἄλλους ἐκέλευε παρεγγυᾶν [καὶ] τίθεσθαι
 23 τὰ ὄπλα. Οἱ δὲ αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν ταπτόμενοι οἱ τε ὀπλῖται
 ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς ὀκτῶ ἐγένοντο καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ
 24 κέρασ ἐκάτερον παρεδεδραμήκεσαν. Τὸ δὲ χωρίον οἶον
 κάλλιστον ἐκτάξασθαι ἐστὶ τὸ Θοράκιον καλούμενον,
 ἔρημον οἰκιῶν καὶ πεδινόν. Ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὰ ὄπλα καὶ
 κατηρεμίσθησαν, συγκαλεῖ ὁ Ξενοφῶν τὴν στρατιὰν καὶ
 λέγει τάδε.
- 25 «Ὅτι μὲν ὀργίξεσθε, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, καὶ νομίζετε
 δεινὰ πάσχειν ἐξαπατώμενοι οὐ θαυμάζω. Ἦν δὲ τῶ θυμῷ
 χαριζόμεθα καὶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς παρόντας τῆς
 ἐξαπάτης τιμωρησόμεθα καὶ τὴν πόλιν τὴν οὐδὲν αἰτίαν
 26 διαρπάσωμεν, ἐνθυμεῖσθε ἃ ἔσται ἐντεῦθεν. Πολέμιοι μὲν
 ἐσόμεθα ἀποδεδειγμένοι Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς
 συμμάχοις. Οἶος δὲ πόλεμος ἂν γένοιτο εἰκάξειν δὴ
 πάρεστιν, ἑορακότας καὶ ἀναμνησθέντας τὰ νῦν δὴ γεγε-
 27 νημένα. Ἡμεῖς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἤλθομεν εἰς τὸν πόλεμον
 τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους ἔχοντες
 τριήρεις τὰς μὲν ἐν θαλάττῃ τὰς δ' ἐν τοῖς νεωρίοις οὐκ

*Redevoering van
 Xenophon.*

22. *κατηρεμίσαι*: v. *κατηρεμίζω* - tot bedaren brengen. — *παρηγγύα*: v. *παρηγγύω* - een bevel doorgeven. 23. *παρεδεδραμήκεσαν*: 'hadden hun plaats ingenomen'. 24. *κάλλιστον ἐκτάξασθαι*: 'zeer fraai (geschikt) voor een parade'. — *πεδινόν*: - effen, vlak. — *κατηρεμίσθησαν*: zie opm. bij *κατηρεμίσαι* in § 22. 25. *ἦν δὲ τῶ θυμῷ χαριζόμεθα*: 'als we echter toegeven aan onze woede'. 26. *πολέμιοι μὲν ἐσόμεθα ἀποδεδειγμένοι Λακεδαιμονίοις*: 'voor de Lacedaemoniërs zullen wij gelden als verklaarde vijanden'; de door mij geraadpleegde vertalingen geven geen aanwijzing voor de veronderstelling dat *Λακεδαιμονίοις* dativus agentis is, zoals gebruikelijk bij perf. (of fut. ex.) pass. De dativus is hier bij *πολέμιοι* gebruikt als even verderop bij *πολέμιοι ὄντες καὶ ταῖς πατρίσι* in § 29. — *ἑορακότας*: 'voor wie gezien hebben'; *ἑορακότας* functioneert als subjectsacc. bij *εἰκάξειν*. — *τὰ νῦν δὴ γεγεννημένα*: 'de recente gebeurtenissen'. 27. *ἐν τοῖς νεωρίοις*: τὰ νεώρια - scheepswerf.

- ἐλάττους τριακοσίων, ὑπαρχόντων δὲ πολλῶν χρημάτων ἐν τῇ πόλει καὶ προσόδου οὐσίας κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τε τῶν ἐνδήμων καὶ τῆς ὑπερορίας οὐ μείον χιλίων ταλάντων· ἄρχοντες δὲ τῶν νήσων ἀπασῶν καὶ ἐν τε τῇ Ἀσίᾳ πολλὰς ἔχοντες πόλεις καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄλλας τε πολλὰς καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Βυζάντιον, ὅπου νῦν ἐσμεν, ἔχοντες
- 28 κατεπολεμήθημεν οὕτως ὡς πάντες ὑμεῖς ἐπίστασθε. Νῦν δὲ δὴ τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν, Λακεδαιμονίους μὲν καὶ τῶν ἀρχαίων συμμάχων ὑπαρχόντων, Ἀθηναίων δὲ καὶ οἱ ἐκείνοις τότε ἦσαν σύμμαχοι πάντων προσγεγενημένων, Τισσαφέρους δὲ καὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ ἄλλων βαρβάρων πάντων πολεμίων ἡμῖν ὄντων, πολεμιωτάτου δὲ αὐτοῦ τοῦ ἄνω βασιλέως, ὃν ἤλθομεν ἀφαιρησόμενοι τὴν ἀρχὴν καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα; τούτων δὴ πάντων ὁμοῦ ὄντων ἔστι τις οὕτως ἄφρων ὅστις οἶεται ἂν ἡμᾶς
- 29 περιγενέσθαι; Μὴ πρὸς θεῶν μαινόμεθα μῆδ' αἰσχρῶς ἀπολώμεθα πολέμιοι ὄντες καὶ ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν φίλοις τε καὶ οἰκείοις. Ἐν γὰρ ταῖς πόλεσιν εἰσι πάντες ταῖς ἐφ' ἡμᾶς στρατευσομέναις, καὶ δικαίως, εἰ βάρβαρον μὲν πόλιν οὐδεμίαν ἠφελήσαμεν κατασχεῖν, καὶ ταῦτα κρατοῦντες, Ἑλληνίδα δὲ εἰς ἣν
- 30 πρῶτην ἤλθομεν πόλιν, ταύτην ἐξαλαπάξομεν. Ἐγὼ μὲν

προσόδου: πρόσσδος - 1. toegang; 2. processie; 3. inkomsten*. — **ἀπὸ τε τῶν ἐνδήμων καὶ τῆς ὑπερορίας:** 'uit binnenlandse bronnen en uit het buitenland'. — **ἐν τῇ Εὐρώπῃ:** daarbij wordt, vermoed ik, hoofdzakelijk gedacht aan de gebieden ten noorden van de Aegeïsche Zee tot aan de Donau, niet aan het werelddeel dat ook het Iberisch schiereiland en de Britse eilanden omvat, evenmin als bij *Ἀσία* aan India en China werd gedacht. **28. τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν:** ἂν hoort niet bij οἰόμεθα maar bij παθεῖν. — **Ἀθηναίων δὲ καὶ οἱ ἐκείνοις:** kort voor Ἀθηναίων δὲ καὶ τούτων οἱ ἐκείνοις. **29. εἰσι πάντες:** d.w.z. οἱ ἡμέτεροι αὐτῶν φίλοι τε καὶ οἰκεῖοι. — **στρατευσομέναις:** let op het tempus. — **κατασχεῖν:** 'bezetten'. **καὶ ταῦτα κρατοῦντες:** 'terwijl we daarvoor (verdoende) overwicht hadden'. — **εἰς ἣν πρῶτην ἤλθομεν πόλιν:** rhetorische overdrijving. **30. ἐξαλαπάξομεν:** fut. v. ἐξαλλαπάξω - verwoesten.

- τοίνυν εὐχομαι πρὶν ταῦτα ἐπιθεῖν ὑφ' ὑμῶν γενόμενα μυριάς ἐμέ γε κατὰ τῆς γῆς ὀργυιάς γεέσθαι. Καὶ ὑμῖν δὲ συμβουλευέω Ἑλληνας ὄντας τοῖς τῶν Ἑλλήνων προεστηκόσι πειδομένους πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. Ἐὰν δὲ μὴ δύννησθε ταῦτα, ἡμᾶς δεῖ ἀδικουμένους τῆς γούν
- 31 Ἑλλάδος μὴ στέρεσθαι. Καὶ νῦν μοι δοκεῖ πέμψαντας Ἀναξιβίω εἰπεῖν ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρεληλύδαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἦν μὲν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρίσκεισθαι, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ δηλώσοντες ὅτι οὐκ ἐξαπατῶμενοι ἀλλὰ πειδόμενοι ἐξερχόμεθα.»
- 32 Ταῦτα ἔδοξε, καὶ πέμπουσιν Ἱερώνυμόν τε τὸν Ἥλειον ἐροῦντα ταῦτα καὶ Εὐρύλοχον Ἀρκάδα καὶ Φιλήσιον Ἀχαιοῖν. Οἱ μὲν ταῦτα ὤχοντο ἐροῦντες.
- 33 Ἔπι δὲ καθημένων τῶν στρατιωτῶν προσέρχεται *Coeratadas doet een voorstel.* Κοιρατάδας Θηβαῖος, ὃς οὐ φεύγων τὴν Ἑλλάδα περιήει ἀλλὰ στρατηγιῶν καὶ ἐπαγγελόμενος, εἴ τις ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατηγοῦ δέοιτο· καὶ τότε προσελθὼν ἔλεγεν ὅτι ἔτοιμος εἶη ἠγεῖσθαι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον τῆς Θράκης, εἶδα πολλὰ κάγαθὰ λήψοιτο· ἔστε δ' ἂν
- 34 μόλωσιν, εἰς ἀφρονίαν παρεξείν ἔφη καὶ σιτία καὶ ποτά. Ἀκούουσι ταῦτα τοῖς στρατιώταις καὶ τὰ παρὰ Ἀναξιβίου ἅμα ἀπαγγελλόμενα — ἀπεκρίνατο γὰρ ὅτι πειδομένοις αὐτοῖς οὐ μεταμελήσει, ἀλλὰ τοῖς τε οἴκοι τέλεσι ταῦτα ἀπαγγελεῖ καὶ αὐτὸς βουλευέσσοιτο περὶ αὐτῶν ὃ τι δύναιτο
- 35 ἀγαθόν — ἐκ τούτου οἱ στρατιῶται τὸν τε Κοιρατάδαν *De soldaten gaan in op het voorstel van Coeratadas.*

τοῖς τῶν Ἑλλήνων προεστηκόσι: 'aan de leiders van de Grieken'. πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν: 'proberen een rechtvaardige oplossing te verkrijgen'. — τῆς γούν Ἑλλάδος μὴ στέρεσθαι: '(het recht op terugkeer naar) Griekenland niet verliezen'. 31. παρεληλύδαμεν εἰς τὴν πόλιν: 'op doortocht zijn terechtgekomen in de stad'. 33. στρατηγιῶν: στρατηγιῶν - als generaal willen optreden. — ἐπαγγελλόμενος: 'zich openlijk beschikbaar stellend', 'solliciterend'. — ἠγεῖσθαι αὐτοῖς: ἠγεῖσθαι + dat. - aanvoeren, leiden. — ἔστε δ' ἂν μόλωσιν: 'tot hun aankomst'; conj. aor. v. βλώσκω. — εἰς ἀφρονίαν: 'in overvloed'.

δέχονται στρατηγὸν καὶ ἔξω τοῦ τείχους ἀπῆλθον. Ὁ δὲ
 Κοιρατάδας συντίθεται αὐτοῖς εἰς τὴν ὑστεραίαν
 παρέσεσθαι ἐπὶ τὸ στράτευμα ἔχων καὶ ἱερεῖα καὶ μάντιν
 36 καὶ σιτία καὶ ποτὰ τῇ στρατιᾷ. Ἐπεὶ δὲ ἐξῆλθον, ὁ
 Ἀναξίβιος ἔκλεισε τὰς πύλας καὶ ἐκήρυξεν ὅς ἂν ἀλῶ ἔνδον
 37 ὧν τῶν στρατιωτῶν ὅτι πεπράσεται. Τῇ δ' ὑστεραία
 Κοιρατάδας μὲν ἔχων τὰ ἱερεῖα καὶ τὸν μάντιν ἤκε καὶ
 ἄλφιτα φέροντες εἶποντο αὐτῷ εἴκοσιν ἄνδρες καὶ οἶνον
 ἄλλοι εἴκοσι καὶ ἐλαῶν τρεῖς καὶ σκοροδῶν ἀνήρ ὅσον
 ἐδύνατο μέγιστον φορτίον καὶ ἄλλος κρομμύων. Ταῦτα δὲ
 καταθέμενος ὡς ἐπὶ δάσμευσιν ἐθύετο.

38 Ξενοφῶν δὲ μεταπεμφόμενος Κλέανδρον ἐκέλευε
 διαπραῖσαι ὅπως εἰς τὸ τεῖχος εἰσέλθοι καὶ ἀποπλεύσαι ἐκ
 39 Βυζαντίου. Ἐλθὼν δ' ὁ Κλέανδρος, μάλα μόλις, ἔφη,
 διαπραξάμενος ἤκω· λέγειν γὰρ Ἀναξίβιον ὅτι οὐκ
 ἐπιτήδειον εἶη τοὺς μὲν στρατιώτας πλησίον εἶναι τοῦ
 τείχους, Ξενοφῶντα δὲ ἔνδον· τοὺς Βυζαντίους δὲ
 στασιάζειν καὶ πονηροὺς εἶναι πρὸς ἀλλήλους· «ὅμως δὲ
 40 εἰσίναι.» ἔφη, «ἐκέλευεν, εἰ μέλλεις σὺν αὐτῷ ἐκπλεῖν.»
 Ὁ μὲν δὴ Ξενοφῶν ἀσπασάμενος τοὺς στρατιώτας εἶσω
 τοῦ τείχους ἀπήει σὺν Κλεάνδρῳ.

Ὁ δὲ Κοιρατάδας τῇ μὲν πρώτη ἡμέρᾳ οὐκ ἐκαλλιέρει
 οὐδὲ διεμέτρησεν οὐδὲν τοῖς στρατιώταις· τῇ δ' ὑστεραία
 τὰ μὲν ἱερεῖα εἰστήκει παρὰ τὸν βωμὸν καὶ Κοιρατάδας
 ἐστεφανωμένος ὡς θύσων· προσελθὼν δὲ Τιμασίῳ ὁ

*Xenophon verlaat
 het leger.*

*Coeratadas ziet af
 van het opperbevel.*

37. **πεπράσεται**: '(als slaaf) verkocht zou worden'; fut. med. met passieve betekenis v. *πίρνημι* - verkopen. — **σκοροδῶν**: *σκόροδον* - knoflook. **κρομμύων**: *κρόμμυον* - ui. 38. **ἐκέλευε διαπραῖσαι**: 'verzocht hem maatregelen te treffen'. 39. **τοὺς Βυζαντίους δὲ στασιάζειν**: 'dat de Byzantijnen het onderling niet eens zijn'. 40. **ἀσπασάμενος τοὺς στρατιώτας**: 'na afscheid genomen te hebben van de soldaten'. **ἐκαλλιέρει**: *καλλιιερέω* - gunstige voortekenen krijgen bij een offer. **οὐδὲ διεμέτρησεν οὐδὲν τοῖς στρατιώταις**: 'hij deelde niets uit aan de soldaten', 'verstrekke geen rantsoenen'.

Δαρδανεύς καὶ Νέων ὁ Ἄσιναῖος καὶ Κλεάνωρ ὁ
 Ὀρχομένιος ἔλεγον Κοιρατάδα μὴ δύειν, ὡς οὐχ
 41 ἡγησόμενον τῇ στρατιᾷ, εἰ μὴ δώσει τὰ ἐπιτήδεια. Ὁ δὲ
 κελεύει διαμετρεῖσθαι. Ἐπεὶ δὲ πολλῶν ἐνέδει αὐτῷ ὥστε
 ἡμέρας σῆτον ἐκάστῳ γενέσθαι τῶν στρατιωτῶν,
 ἀναλαβὼν τὰ ἱερεῖα ἀπήει καὶ τὴν στρατηγίαν ἀπειπών.

ἡγησόμενον: casusverschuiwing. 41. *τὴν στρατηγίαν ἀπειπών*: 'hij zag af van het opperbevel'.

2.

- 1 Νέων δὲ ὁ Ἀσιναῖος καὶ Φρυνίσκος ὁ Ἀχαιὸς καὶ Φιλήσιος ὁ Ἀχαιὸς καὶ Ξανδικλῆς ὁ Ἀχαιὸς καὶ Τιμασίωv ὁ Δαρδανεύς ἐπέμενον ἐπὶ τῇ στρατιᾷ, καὶ εἰς κόμας τῶν Θρακῶν προελθόντες τὰς κατὰ Βυζάντιον
- 2 ἐστρατοπεδεύοντο. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐστασίαζον, Κλεάνωv μὲν καὶ Φρυνίσκος πρὸς Σεύδην βουλόμενοι ἄγειν· ἔπειθε γὰρ αὐτούς, καὶ ἔδωκε τῷ μὲν ἵππον, τῷ δὲ γυναῖκα· Νέων δὲ εἰς Χερρόνησον, οἴόμενος, εἰ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γένοιτο, παντὸς ἂν προστάναι τοῦ στρατεύματος· Τιμασίωv δὲ προουδυεῖτο πέραν εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν
- 3 διαβῆναι, οἴόμενος ἂν οἴκαδε κατελθεῖν. Καὶ οἱ στρατιῶται ταῦτα ἐβούλοντο. Διατριβομένου δὲ τοῦ χρόνου πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὲν τὰ ὄπλα ἀποδιδόμενοι κατὰ τοὺς χώρους ἀπέπλεον ὡς ἐδύναντο, οἱ δὲ καὶ εἰς τὰς πόλεις
- 4 κατεμίγνυντο. Ἀναξίβιος δ' ἔχαιρε ταῦτα ἀκούων, διαφθειρόμενον τὸ στράτευμα· τούτων γὰρ γιγνομένων ὤφετο μάλιστα χαρίζεσθαι Φαρναβάζω.
- 5 Ἀποπλέοντι δὲ Ἀναξιβίωv ἐκ Βυζαντίου συναντᾷ Ἀρίσταρχος ἐν Κυζίκω διάδοχος Κλεάνδρωv Βυζαντίου ἀρμοστής· ἐλέγετο δὲ ὅτι καὶ ναύαρχος διάδοχος Πῶλος
- 6 ὅσον οὐ παρείη ἤδη εἰς Ἑλλάσποντον. Καὶ Ἀναξίβιος τῷ μὲν Ἀριστάρχωv ἐπιστέλλει ὁπόσους ἂν εὔρη ἐν Βυζαντίωv τῶν Κύρου στρατιωτῶν ὑπολελειμμένους ἀποδόσθαι· ὁ δὲ

Vershil van mening bij de aanvoerders.

Aristarchus vangt Cleander.

-
1. **κατὰ Βυζάντιον**: 'in de buurt van Byzantium'. — **ἐστρατοπεδεύοντο**: 'kampeerden'. 2. **ἐστασίαζον**: 'hadden onenigheid', 'maakten ruzie'. **ἔπειθε**: let op het tempus: imperf. de conatu. 3. **ταῦτα**: sc. οἴκαδε κατελθεῖν. — **τὰ ὄπλα ἀποδιδόμενοι**: 'hun wapens verkopende'. — **κατὰ τοὺς χώρους**: 'in de plaatsen waar ze doorheen trokken', 'op het platte land' (Mehler), misschien 'her en der'. — **ὡς ἐδύναντο**: 'als ze de kans kregen'. — **κατεμίγνυντο**: sc. met de plaatselijke bevolking. 4. **διαφθειρόμενον τὸ στράτευμα**: 'dat het leger uiteenviel'. 6. **ἀποδόσθαι**: 'verkopen'.
-

- Κλέανδρος οὐδένα ἐπεπράκει, ἀλλὰ καὶ τοὺς κάμνοντας ἐδεράπευεν οἰκίρων καὶ ἀναγκάζων οἰκία δέχεσθαι· Ἀρίσταρχος δ' ἐπεὶ ἦλθε τάχιστα, οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων ἀπέδοτο. Ἀναξίβιος δὲ παραπλεύσας εἰς Πάριον πέμπει παρὰ Φαρνάβαζον κατὰ τὰ συγκείμενα. Ὁ δ' ἐπεὶ ἦσθετο Ἀρίσταρχόν τε ἤκοντα εἰς Βυζάντιον ἀρμωστήν καὶ Ἀναξίβιον οὐκέτι ναυαρχοῦντα, Ἀναξιβίου μὲν ἠμέλησε, πρὸς Ἀρίσταρχον δὲ διεπράττετο τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ Κύρου στρατεύματος ἅπερ πρὸς Ἀναξίβιον.
- 8 Ἐκ τούτου ὁ Ἀναξίβιος καλέσας Ξενοφῶντα κελεύει πᾶση τέχνῃ καὶ μηχανῇ πλεῦσαι ἐπὶ τὸ στράτευμα ὡς τάχιστα, καὶ συνέχειν τε αὐτὸ καὶ συναδροῖζειν τῶν διεσπαρμένων ὡς ἂν πλείστους δύνηται, καὶ παραγαγόντα εἰς τὴν Πέρινδον διαβιβάζειν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι τάχιστα· καὶ δίδωσιν αὐτῷ τριακόντορον καὶ ἐπιστολήν καὶ ἄνδρα συμπέμπει κελεύσοντα τοὺς Περινθίους ὡς τάχιστα
- 9 Ξενοφῶντα προπέμψαι τοῖς ἵπποις ἐπὶ τὸ στράτευμα. Καὶ ὁ μὲν Ξενοφῶν διαπλεύσας ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στρατιῶται ἐδέξαντο ἠδέως καὶ εὐθύς εἶποντο ἄσμενοι ὡς διαβησόμενοι ἐκ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἀσίαν.
- 10 Ὁ δὲ Σεύδης ἀκούσας ἤκοντα πάλιν πέμψας πρὸς αὐτὸν κατὰ θάλατταν Μηδοσάδην ἐδεῖτο τὴν στρατιὰν ἄγειν πρὸς ἑαυτόν, ὑπισχνούμενος αὐτῷ ὅ τι ᾔετο λέγων πείσειν. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο ὅτι οὐδὲν οἶόν τε εἶη τούτων γενέσθαι.
- 11 Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀκούσας ᾔχετο. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπεὶ ἀφίκοντο εἰς Πέρινδον, Νέων μὲν ἀποσπάσας ἐστρατοπεδεύσατο χωρὶς ἔχων ὡς ὀκτακοσίους ἀνδρώπους· τὸ δ' ἄλλο στράτευμα πᾶν ἐν τῷ αὐτῷ παρὰ τὸ τεῖχος τὸ Περινθίων ἦν.
- 12 Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν μὲν ἔπραττε περὶ πλοίων, ὅπως

Anaxibius verzoekt Xenophon terug te keren.

Een voorstel van Seuthes.

Aristarchus verbiedt de overtocht naar Klein-Azië.

ἐπεπράκει: 'verkocht', sc. als slaaf. — **ἀναγκάζων οἰκία δέχεσθαι:** d.w.z. hij verplichte de burgers tot inwoning. **11. ἐν τῷ αὐτῷ:** bij elkaar op één plaats.

- ὅτι τάχιστα διαβαῖεν. Ἐν δὲ τούτῳ ἀφικόμενος Ἀρίσταρχος
 <ὁ> ἐκ Βυζαντίου ἀρμοστής, ἔχων δύο τριήρεις,
 πεπεισμένος ὑπὸ Φαρναβάζου τοῖς τε ναυκλήροις ἀπέιπε μὴ
 13 μὴ περαιοῦσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔλεγεν ὅτι
 Ἀναξίβιος ἐκέλευσε καὶ ἐμὲ πρὸς τοῦτο ἔπεμψεν ἐνθάδε.
 Πάλιν δ' Ἀρίσταρχος ἔλεξεν· Ἀναξίβιος μὲν τοίνυν οὐκέτι
 ναύαρχος, ἐγὼ δὲ τῆδε ἀρμοστής· εἰ δὲ τινα ὑμῶν λήψομαι
 ἐν τῇ θαλάττῃ, καταδύσω. Ταῦτ' εἰπὼν ὤχετο εἰς τὸ
 14 τεῖχος. Τῇ δ' ὑστεραία μεταπέμπεται τοὺς στρατηγούς καὶ
 λοχαγούς τοῦ στρατεύματος. Ἦδη δὲ ὄντων πρὸς τῷ τείχει
 ἐξαγγέλλει τις τῶ Ξενοφῶντι ὅτι εἰ εἴσεισι, συλληφθή-
 σεται καὶ ἢ αὐτοῦ τι πείσεται ἢ καὶ Φαρναβάζῳ
 παραδοθήσεται. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα τοὺς μὲν
 15 προπέμπεται, αὐτὸς δὲ εἶπεν ὅτι θῦσαί τι βούλοιο. Καὶ
 ἀπελθὼν ἐθύετο εἰ παρεῖεν αὐτῷ οἱ θεοὶ πειρᾶσθαι πρὸς
 Σεύθην ἄγειν τὸ στρατεύμα. Ἐώρα γὰρ οὔτε διαβαίνειν
 ἀσφαλὲς ὄν τριήρεις ἔχοντος τοῦ κωλύσοντος, οὔτ' ἐπὶ
 Χερρόνησον ἐλθὼν κατακλεισθῆναι ἐβούλετο καὶ τὸ
 στρατεύμα ἐν πολλῇ σπάνει πάντων γενέσθαι ἔνθα
 πείθεσθαι μὲν ἀνάγκη τῷ ἐκεῖ ἀρμοστῆ, τῶν δὲ
 ἐπιτηδείων οὐδὲν ἐμελλεν ἔξειν τὸ στρατεύμα.
 16 Καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ ταῦτ' εἶχεν· οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ οἱ
 λοχαγοὶ ἤκουτες παρὰ τοῦ Ἀριστάρχου ἀπήγγελλον ὅτι νῦν

*De offers zijn
ongunstig.*

12. *ναυκλήροις*: *ναύκληρος* - scheepseigenaar (afhankelijk van de context te vertalen met 'reder', 'kapitein', of 'schipper'. 13. *ἔλεγεν ὅτι Ἀναξίβιος ἐκέλευσε καὶ ἐμὲ*: zoals vaak volgt na ὅτι de directe rede. — *ἐνθάδε*: d.w.z. naar Perinthus. — *ναύαρχος*: 'admiraal', 'vlootvoogd'. — *τῆδε*: 'in dit gebied', 'over deze landstreek'. — *τινα ὑμῶν*: bedoeld wordt eigenlijk 'een schip van jullie'. — *ὤχετο εἰς τὸ τεῖχος*: 'hij ging de stad in'. — *εἰς τὸ τεῖχος*: d.w.z. de stad in. 15. *εἰ παρεῖεν αὐτῷ οἱ θεοὶ*: 'of de goden hem toestonden'; aor. optat. act. 3de pers. plur v. *παρέημι*. *εἴην* (of *εἴμι*????), *εἴες*, *εἴε*, *εἴμεν*, *εἴτε*, *εἴεν* (?) — *τοῦ κωλύσοντος*: part. fut. 'de man die dat wil verhinderen'. 16. *ἀμφὶ ταῦτ' εἶχεν*: 'hij hield zich daarmee bezig', sc. met het offer even buiten de stad.

μὲν ἀπιέναι σφᾶς κελεύει, τῆς δειλῆς δὲ ἤκειν· ἔνθα καὶ δῆλη μαῖλλον ἐδόκει ἢ ἐπιβουλή.

- 17 Ὁ οὖν Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερὰ καλὰ εἶναι αὐτῷ *Xenophon gaat naar Seuthes.*
καὶ τῷ στρατεύματι ἀσφαλῶς πρὸς Σεύθην ἰέναι, παραλαβὼν Πολυκράτην τὸν Ἀθηναῖον λοχαγὸν καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἐκάστου ἄνδρα πλὴν παρὰ Νέωνος ᾧ ἕκαστος ἐπίστευεν ὥχετο τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ Σεύθου
- 18 στρατεύμα ἐξήκοντα στάδια. Ἐπεὶ δ' ἐγγύς ἦσαν αὐτοῦ, *Seuthes is waakzaam.*
ἐπιτυγχάνει πυροῖς ἐρήμοις. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὤετο μετακεχωρηκέναι ποι τὸν Σεύθην· ἐπεὶ δὲ θορύβου τε ἤσθετο καὶ σημαινόντων ἀλλήλοισι τῶν περὶ Σεύθην, κατέμαθεν ὅτι τούτου ἕνεκα τὰ πυρὰ κεκαυμένα εἶη τῷ Σεύθῃ πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων, ὅπως οἱ μὲν φύλακες μὴ ὀρῶντο ἐν τῷ σκότει ὄντες μήτε ὀπόσοι μήτε ὅπου εἶεν, οἱ δὲ προσιόντες μὴ λανθάνοιεν, ἀλλὰ διὰ τὸ φῶς καταφανεῖς εἶεν.
- 19 Ἐπεὶ δὲ ἤσθετο, προπέμπει τὸν ἐρμηνεῖα ὃν ἐτύγχανεν ἔχων, καὶ εἰπεῖν κελεύει Σεύθῃ ὅτι Ξενοφῶν πάρεστι βουλόμενος συγγενέσθαι αὐτῷ. Οἱ δὲ ἤροντο εἰ ὁ Ἀθηναῖος
- 20 ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. Ἐπειδὴ δὲ ἔφη οὗτος εἶναι, ἀναπηδήσαντες ἐδίωκον· καὶ ὀλίγον ὕστερον παρεῖσαν πελτασταὶ ὅσον διακόσιοι, καὶ παραλαβόντες Ξενοφῶντα
- 21 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἤγον πρὸς Σεύθην. Ὁ δ' ἦν ἐν τύρσει μάλα φυλαττόμενος, καὶ ἵπποι περὶ αὐτὴν κύκλω

τῆς δειλῆς: 'aan het eind van de dag'. 17. ἕκαστος: met 'ieder (van beiden)' is hier bedoeld zowel Xenophon als de generaal tot wiens staf de betreffende officier behoorde. — ὥχετο: hoewel dat niet uitdrukkelijk wordt gezegd en een afstand van 60 stadia (10 km) ook te voet goed te doen is, neem ik aan dat de heren te paard gingen. 18. ἐπιτυγχάνει: wonderlijke wisseling van subject. — μετακεχωρηκέναι: μεταχωρῶ - ergens anders heen gaan. — ἤσθετο: doorgaans met de accusativus, hier met de genitivus. — τῷ Σεύθῃ: datus auctoris i.p.v. ὑπό cum genitivo, zoals gebruikelijk bij perfectum of plusquamperfectum pass. 19. ἐπεὶ δὲ ἤσθετο: vat de draad op bij ἐπεὶ δὲ θορύβου τε ἤσθετο in de voorgaande paragraaf. 20. ἐδίωκον: διώκω - tr. achtervolgen; intr. weggrennen*.

- ἐγκεχαλινωμένοι· διὰ γὰρ τὸν φόβον τὰς μὲν ἡμέρας ἐχίλου τοὺς ἵππους, τὰς δὲ νύκτας ἐγκεχαλινωμένοις
- 22 ἐφυλάττετο. Ἐλέγετο γὰρ καὶ πρόσθεν Τήρης ὁ τούτου πρόγονος ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ πολὺ ἔχων στράτευμα ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν πολλοὺς ἀπολέσαι καὶ τὰ σκευοφόρα ἀφαιρεθῆναι· ἦσαν δ' οὗτοι Θυνοί, πάντων λεγόμενοι εἶναι μάλιστα νυκτὸς πολεμικώτατοι.
- 23 Ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν, ἐκέλευσεν εἰσελθεῖν Ξενοφῶντα ἔχοντα δύο οὓς βούλοιοτο. Ἐπειδὴ δ' ἔνδον ἦσαν, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους καὶ κατὰ τὸν Θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προύπινον· παρῆν δὲ καὶ Μηδοσάδης τῷ Σεύθῃ,
- 24 ὅσπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοσε. Ἐπειτα δὲ Ξενοφῶν ἤρχετο λέγειν· «Ἐπεμψας πρὸς ἐμέ, ὦ Σεύθῃ, εἰς Καλχηθόνα πρῶτον Μηδοσάδην τουτοί, δεόμενός μου συμπροδυμηθῆναι διαβῆναι τὸ στράτευμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνούμενός μοι, εἰ ταῦτα πράξαιμι, εὖ ποιήσῃν, ὡς
- 25 ἔφη Μηδοσάδης οὗτος.» Ταῦτα εἰπὼν ἐπήρθετο τὸν Μηδοσάδην εἰ ἀληθῆ ταῦτα εἶη. Ὁ δ' ἔφη. «Ἄψις ἦλθε Μηδοσάδης οὗτος ἐπεὶ ἐγὼ διέβην πάλιν ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐκ Παρίου, ὑπισχνόμενος, εἰ ἄγοιμι τὸ στράτευμα πρὸς σέ, τᾶλλα τέ σε φίλω μοι χρήσεσθαι καὶ ἀδελφῷ καὶ τὰ παρὰ θαλάττῃ μοι χωρία ὧν σὺ κρατεῖς ἔσεσθαι παρὰ σοῦ.»

*Bespreking met
de koning.*

21. *ἐγκεχαλινωμένοι*: 'opgetoomd'. — *ἐχίλου*: voerde hij ze met hooi; het verbum wordt gebruikt voor voeren op stal in tegenst. tot weiden, laten grazen. 22. *ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν*: door de bewoners van die streek. — *πολλοὺς*: sc. ἵππους of ἀνδρας. — *σκευοφόρα*: - lastdieren, vaak met inbegrip van de bagage, dus soms ook 'tros', 'bagage'. *ἀφαιρεθῆναι*: dat waarvan Teres beroofd werd staat in de accusativus. *πάντων*: sc. ἀνδρώπων. 23. *προύπινον*: 'brachten een dronk uit'; *κέρατα* 'met hoornen bekers'. — *Μηδοσάδης*: voor het eerst genoemd in VII, 1, 5 als Thracische gezant van Seuthes. 24. *συμπροδυμηθῆναι διαβῆναι*: 'de oversteek bevorderen'. — *εὖ ποιήσῃν*: 'te zullen belonen'. 25. *φίλω μοι χρήσεσθαι*: 'mij als vriend te zullen behandelen'. — *παρὰ θαλάττῃ μοι χωρία*: 'plaatsen langs de kust'; *χωρία* 'plaatsen' is precies even vaag als in het Nederlands, of het om 'steden' gaat moet blijken uit de context, maar is h.l. niet uit te maken.